

روایت مستندسازان و خبرنگاران ایرانی از خط مقدم نبرد در لبنان؛

جنگ روایت‌ها در لبنان

نیره رضایی مطلق
گفت و گو

از زمان شکل گرفتن عملیات طوفان الاقصی تا حمله رژیم صهیونیستی به لبنان و شهادت سیدحسین نصرالله، خبرنگاران تنها راویان صادق از آنچه می‌دیدند بودند. شبکه‌های مختلف خبری با اعزام خبرنگاران به خط مقدم جنگ تلاش کردند تا منعکس کننده روایت درست این ماجرا و روایتگر درستی از حقیقت جنگ در غزه و لبنان باشند. درست در شرایطی که رسانه‌های وابسته به رژیم صهیونیستی، هرگونه اطلاع‌رسانی و خبر را با تندترین حملات نشانه می‌گرفتند، شبکه‌های خبری و برون‌مرزی العالم، هیسپان و الکوثر خبرنگاران خود را در غزه مستقر کرده، بخشی از این روایت حقیقت شدند. اما عناد واضح و عیان رژیم صهیونیستی با حضور خبرنگاران آزاد جان این روایان حقیقت را تهدید کرده و روزی نیست که خبر شهادت خبرنگاران بین‌المللی منتشر نشود. کشتار مستقیم خبرنگاران با این هدف که مشخص نشود در غزه چه جنایتهایی در حال وقوع است، بار دیگر ثابت کرد که صهیونیسم به هیچ اصل و قانونی پایبند نیست و عناد واضح و عیان این رژیم با حضور خبرنگاران آزاد، جان این روایان حقیقت را تهدید می‌کند. در تازه‌ترین جنایت این رژیم اشغالگر ۳ خبرنگار در روستای حاصبیا واقع در جنوب لبنان با شلیک مستقیم به شهادت رسیدند. با شهادت غسان نجار، عکاس المیادین، محمدرضا مهندس پخش زنده المیادین و وسام قاسم تصویربردار تلویزیون المنار تعداد شهدای خبرنگار در غزه به ۱۸۲ نفر رسیده است. در این میان، روایتگری خبرنگارانی که به خوبی به خطر کارشان آگاه هستند، ارزش دوچندانی پیدا کرده است چرا که در این میدان در کنار روایت اول، روایت صادقانه و به دور از تحریف را بر عهده دارند. گفت‌وگوی ما را با تعدادی از این خبرنگاران و برنامه‌سازان که اکنون در لبنان مستقر هستند می‌خوانید.

محسن اسلام‌زاده، مستندساز:

اولویت جنگ رسانه‌ای

محسن اسلام‌زاده مستندسازی است که این روزها در لبنان مشغول اطلاع‌رسانی از اتفاقات جاری و تجاوز صهیونیست‌هاست. او فیلمسازی با تجربه در حوزه مستندسازی بحران و جنگ است و کارگردانی آثار موفقی، از جمله «تنها میان طالبان»، «زندگی میان پرچم‌های جنگی»، «اسرار زندان ابوسلیم»، «به دنبال صلح» و «روز ناتمام من و فرمانده» را در کارنامه دارد. اسلام‌زاده که مدتی برای ساخت مستندی با موضوع حملات تروریستی رژیم صهیونیستی در لبنان حضور داشت، بعد از ماجرای انفجار پیجرها و شهادت سیدحسین نصرالله روند ساخت مستندش را متوقف کرد و اکنون مشغول مخابره اخبار حملات اسرائیل به جنوب لبنان به رسانه‌های مختلف است. او درباره حضور رسانه‌ها و آرایش میدان رسانه‌ای در لبنان گفت: به نظر من، جنگ روانی و ترکیبی پیچیده‌ای در جریان است و ما شاهد یک جنگ ترکیبی هستیم که علیه محور مقاومت راه افتاده است. غربی‌ها طی یک تقسیم کار، اتاق فکر نظامی، امنیتی، رسانه‌ای و فرهنگی تشکیل داده‌اند و هم‌وزن توان نظامی و لجستیکی‌شان در میدان رسانه نیز فعال‌اند.

اسلام‌زاده تأکید کرد: یک شبکه آمریکایی حدود ۸۰ نفر خبرنگار به بیروت اعزام کرده است. فرانسوی‌ها که می‌دانند مطالبشان در لبنان طرفدار دارد، دست‌به‌قلم شده‌اند و با تولید محتوا خط اسرائیل را در پیش گرفته‌اند و با فتنه‌انگیزی در جبهه مقاومت و شایعه‌پراکنی می‌خواهند افکار عمومی را مسموم و القا کنند که ایران حزب‌الله و لبنان را رها کرده و حتی با طرح اتهامات دروغین بنیان‌های همدلی دو ملت ایران و لبنان را سست کنند. این مستندساز مهم‌ترین راهبرد را روایت صحیح دانست و افزود: امروز جنگ، جنگ روایت‌هاست و اینکه چگونه باید روایت شود. شاید در ابتدا رسانه‌های صهیونیستی روی حمله ۱۷ اکتبر و گروه‌ها مانور دادند تا مردم فلسطین را جنایتکار معرفی کنند؛ ولی دنیا چنین چیزی را نپذیرفت و اکنون تمام دنیا فهمیده که غزه پیش از این حمله و در طول تاریخی دراز در حکم یک زندان واقعی بود و اعتراضاتی که در سراسر دنیا علیه اسرائیل می‌شود، برگرفته از همین روایت‌هاست. وی افزود: هر کس می‌تواند بیاید اینجا و گوشه‌ای از روایت را به دست بگیرد؛ اما مهم این است که باید باری از دوش بردارد. بزرگ‌ترین وجه روایت صحیح و درست ماجرا مدیون دانستن زبان است که بسیاری از ما در این زمینه قوی نیستیم. ما نیاز

است که با وجود هشدارها به ترک منطقه، خانه‌اش را که در نقطه صفر مرزی بین لبنان و اراضی اشغالی فلسطین قرار دارد، ترک نمی‌کند. اکنون مراحل تدوین، صداگذاری و ساخت موسیقی مستند «بهشت کوچک من» به پایان رسیده و می‌خواهم آن را به جشنواره سینما حقیقت برسانم. وی که اکنون مشغول کار خبری و تولید محتوا برای رسانه‌های مختلف درباره اوضاع بیروت است، در خصوص تأثیر وقایع اخیر بر تجربیاتش گفت: زمانی که ماجرای انفجار پیجرها رخ داد، یکی از دوستانم با من تماس گرفت و گفت بیا اینجا فیلم بساز. من هم که دیدم موقعیت ویژه‌ای اینجا حاکم است، آمدم و مستندم را شروع کردم. در روزهای پایانی کار مستندم بودم که شهادت سیدحسین نصرالله رخ داد و آنجا بود که مجبور شدم دوربینم را برای مخابره اخبار و گزارش زنده از اوضاع لبنان تنظیم کنم و وارد کار خبری شوم؛ اتفاقی که برای خودم هم سرشار از تجربه و آگاهی است و من را در این عرصه قوی‌تر کرده است.

سیدمحمدحسن حسینی، خبرنگار صداوسیما در لبنان:

لرزم تحلیل و بررسی کارشناسانه رویدادها

سیدمحمدحسن حسینی، خبرنگار صداوسیما بیش از سه دهه است برای بازتاب وقایع جهان اسلام و محور مقاومت از لبنان، در این کشور حضور دارد. او از معدود خبرنگارانی است که پوشش خبری جنگ غزه را در یک سال اخیر بر عهده گرفت و اکنون نیز در محور مقاومت جنگ لبنان را پوشش می‌دهد. وی در خصوص جنگ رسانه‌ای در منطقه گفت: مادر سالگرد جنگی هستیم که از هر سو با دیگر جنگ‌های منطقه متفاوت بوده است. معمولاً جنگ‌های این منطقه در سرزمین دشمن و ضربتی و کوتاه‌مدت بوده؛ اما اکنون این جنگ به سالگردش رسیده و برای رژیم صهیونیستی هیچ دستاوردی نداشته است. نه گروگان‌ها پیش را آزاد کرده و نه حماس را درهم شکسته است.

حسینی با اشاره به ویژگی جنگ لبنان افزود: در لبنان اوضاع متفاوت است. تمرکز بر روی مناطق شیعه‌نشین است و بعد از انفجار

داریم این روایت صحیح را به زبان‌های مختلف ارائه دهیم. چقدر برای زبان‌های رایج جهان اسلام تولید محتوا کرده‌ایم؟ اگر این روایت‌ها برای شبه‌قاره هند، مالزی و آمریکای جنوبی درست شکل بگیرد، می‌توانیم مدعی رقابت با رسانه‌های آمریکایی و صهیونیستی شویم. اسلام‌زاده درباره اینکه مستندسازان و خبرنگاران ایرانی چقدر در این موقعیت فعال بوده‌اند، بیان کرد: من خبرنگاران مختلفی را اینجا دیدم که زیاد هم هستند. روزهای اول جنگ بیروت پس از ماجرای انفجار پیجرها تعداد خبرنگاران خارجی زیاد شدند؛ اما پس از شهادت سیدحسین نصرالله تعداد بیشتری از برنامه‌سازان و مستندسازان به اینجا آمدند. یک زمانی آرزو داشتیم یک ایرانی از قلب درگیری‌های منطقه گزارش تهیه کند و حالا برای فضای فارسی‌زبان، علاوه بر خبرنگارانی از معاونت سیاسی، تعدادی از برنامه‌سازان هم از معاونت سیما به لبنان آمده‌اند و این آرزو محقق شده است. امیدوارم این گروه‌ها بتوانند آورده مناسبی به جریان روایتی جنگ اضافه کنند.

این مستندساز درباره ترکیب برنامه‌سازان و خبرنگاران و فعالان رسانه‌ای حاضر در لبنان متذکر شد: اکنون ما به تحلیلگرهای نظامی نیاز داریم. خبرنگاران روایتی‌اند که آنچه را در لحظه مشاهده می‌کنند، به تصویر می‌کشند؛ اما اینجا جای عکاسان خالی است و شاید اگر جنگ طولانی شود، باید گروه‌های برنامه‌ساز به تناوب بیایند و به ثبت وقایع و مستندسازی آن اهتمام داشته باشند. وی با اشاره به یک سال روایت عملیات رسانه‌ای طوفان الاقصی و تأثیر آن روی تولید محتوا از جنگ بیروت گفت: ما در عملیات طوفان الاقصی کار رسانه‌ای میدانی چندانی نداشتیم؛ چرا که شرایط برای حضور خبرنگاران و مستندسازان در غزه مساعد نبود. در آن زمان هم خبرنگاران در بیروت مستقر بودند و تولید محتوای کردند؛ اما اوضاع اکنون بهتر شده و گروه‌های مختلف خبری از رسانه‌های مختلف، از جمله صداوسیما مشغول اطلاع‌رسانی و تولید محتوا هستند.

اسلام‌زاده که سال گذشته برای ساخت مستند «بهشت کوچک من» راهی شهر خیام در نقطه صفر مرزی با اراضی اشغالی شده بود، در خصوص شرایط برنامه‌سازی گفت: من مستندسازی هستم که در شرایط میدانی بهتر عمل می‌کنم و سال‌ها در این عرصه تجربه کسب کرده‌ام؛ از این رو، وقتی بعد از جنگ غزه وارد لبنان شدم تا مستندم را بسازم، درگیر موضوعات خبری شدم. این مستند درباره شخصیتی